

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés:
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - - 6 "
 negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felolós szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: □ centiméterenként 6 fillér. Többzori hirdetés
 árkedvezményben részesül.

Nyilttér sora 40 fillér.

Mi van az adótörvényenyl?

**Dr. Teleszky János pénzügy-
 miniszter beszéde.**

Hogy az ország polgárságát az új adótörvény körül támadt kavardásban tájékoztassuk, szükségesnek tartjuk minden egyéb kommentár nélkül ismertetni azt a beszédet, melyben dr. Teleszky János pénzügyminiszter a nemzeti munkapárt szombati értekezletén az adóreform lényegét és a közönségre való kihatását előadta.

Szakszerű beszédének bevezető részében a pénzügyminiszter mindenekelőtt nyomatékosan kiemelte, hogy a kormány nem gondol arra, hogy a mai bizonytalan gazdasági viszonyok között az új törvények alapján az adókiivetést elrendelje. A kormány erre a mozgalom megindítása előtt sem gondolt, mert különben az adókiivetési rendeletet már kiadta volna. Ellenkezőleg a kiivetés megindításával várni óhajtott addig, míg egyrészt a közönségnek és a közegeknek idejük lesz az adótörvények végrehajtása iránt kiadott utasításokat tanulmányozni és amíg másrészt a gazdasági helyzet ismét a normális kerékvágásba jut.

Ami az új adótörvények életbeléptetésének egy évre való elhalasztását illeti, a pénzügyminiszter elismeri, hogy az e jelszó alatt megindult mozgalomnak igen sok jóhiszemű pártolója van, akik tényleg azt hiszik, hogy ezzel a kérdés be is van fejezve. A mozgalom igazi rugója és a vezetők valódi célja azonban nem ez, hanem az, hogy az új adótörvények életbeléptetése egyáltalán ne következzen be mindaddig, míg e törvények az ő izlésük szerint nem módosíthatnak. Ez az a pont, ahol a kormány nem engedhet sem általános elvi és guvernementális szempontokból, de tisztán szakszerű okokból sem.

Ha ugyanis nem jelszavakkal dolgozunk, hanem az adóreform lényegét és várható hatását vizsgáljuk, a következő eredményre jutunk.

Az adóreform következtében mindenekelőtt elesik a másodosztályú kereseti adó, ez a nagyon igazságtalan és főleg a sok gyermekes családokat sújtó fejadó, amely miatt az eddigi magyar adórendszert épp azok támadták a legélesebben, akik most az ezt megszüntető adóreform ellen foglalnak állást. Ennek a középkori államhoz is alig illő adónak eltörlése a kincstárra nézve 11.600.000 korona bevételkevesbedést jelent.

A reformnak másik lényeges intézkedése, hogy a tőkekamatadót 10%-ról 5%-ra szállítja le. A 21 millió koronára rugó tőkekamatadót tulnyomó részben a betétek után fizetik, de végeredményben ez azokat terheli, akik hitelt kénytelenek igénybe venni. Ez adónak felére való csökkentése tehát elő fogja idézni egyrészt azt, hogy a hitelkereső közönség olcsóbb pénzhez fog jutni, másrészt meg fogja szüntetni azt a sajnálatos állapotot, hogy a bécsi intézetek fiókjai az itt gyűjtött betéteket gyümölcsötetés végett Ausztriába viszik, ahol a betétek adó alá nem esnek. Ez az adóleszállítás a kincstár bevételeit tovább 10 millió koronával fogja csökkenteni. A reform harmadik lényeges intézkedése pedig az általános jövedelmi pótdadó eltörlése és helyébe modern alapokon nyugvó progresszív jövedelmi adó behozatala. Az eddig érvényben volt általános jövedelmi pótdadó nem volt egyéb, csekély kivételtől eltekintve, mint a hozadéki adóink százalékos felemelése, tehát nem hatott kiegyenlítőleg, hanem egyenesen fokozta a hozadéki adórendszerben rejlő igazságtalanságokat.

Végre az új adótörvényeknek negyedik lényeges rendelkezése az, hogy a kereseti adó kulcsát 10%-ról 3%-ra, sőt az egy és kétezer koronát meg nem haladó jövedelmek adókulcsát 1, illetve 2%-ra szállítja le és a kereseti adóban befolyó összeget kontingentálja még pedig az 1913. évre maximálisan 30.160.000 koronával, holott a mai adórendszer fenntartása esetében harmadosztályú kereseti adó címén és az első osztályú kereseti adónak a kéziműiparosokra eső része fejeben, akik szintén az általános kereseti adó alá esnek, legalább 37 millió korona folyrna be. Tehát az új kereseti adótörvény a kereseti

adó alá eső közönség adóterhét 7 millióval csökkenti.

Emellett az új törvény oly alacsony adókulcsot hoz be, amely a jövedelmi bevallások terén eddig uralkodott nagy immoralitást megszünteti és lehetővé teszi, hogy a tisztességes polgárok vallomási kötelességeiknek eleget tehessenek. Nem tagadja, hogy új adótörvényeknek vannak hibáik, ami oly nagy mű létesítésénél és annál fogva, hogy ilyenkor az egyes gazdasági osztályokkal hevenyészve jönnek létre kompromisszumszerű megállapodások és a törvény egyes intézkedéseinek hatása ki nem számítható, el sem kerülhető. Azonban nagyban és egészben az adóreform rendkívüli szociális, humanus és modern intézkedés, amelynek hibáin és hiányain nem úgy fogunk javítani, ha az egészhez újra hevenyészve hozzáfogunk és ismét felidezzük és kielezzük a társadalmi osztályok érdekkellenteteit, hanem akkor fogunk javítani, ha e törvényeket életbeléptetve meglatjuk a kiivetési eredményeket, rá tudunk mutatni a tényleges hibákra, az egyes osztályoknak minden száadek ellenére esetleg bekövetkezett erősebb megterhelésére. Ez esetben az egyes társadalmi osztályok feltelezhetően lesznek olyan méltányosak egymással szemben, hogy maguk is támogatni fogják e törvények oly irányú módosítását, amely az igazságosságnak és méltányosságnak megfelel.

Az a kormány, amely a választójog terén igen széles alapon való kiterjesztést tűzött zászlójára, az utolsó pillanatban nem tagadhatja meg azokat az adótörvényeket, amelyeknek a jelzett szociális hatásuk van.

Nem felel meg a valóságnak az a hiresztelés sem, hogy az adóreform-törvények bevételi többlettel fognak járni. Az új adótörvények hatása folytán ugyanis elesik a fentiek szerint összesen 28.600.000 korona. Ezenkívül az első osztályú kereseti adónak megmaradó része gyanánt 3 1/2 millió koronának a jövedelmi adóban kellene befolytania. Tehát hogy az egyes suly fenntartassék és hogy a kincstár mai jövedelméhez jusson, összesen 32 millió koronával többnek kellene befolytania az új jövedelmi adóból, mint amennyi befolyt eddig az általános jövedelmi

**A VILÁG-LEGJOBB
 TEA!**

Az angol király szállítói.
 Különlegesség:
 „KINGDOM BLEND“
 az angol királynak F. íve
 o'look teájából.

U. K. TEA
UNITED TEA COMPANY
LONDON
KINGDOM

A walesi herceg szállítói
AZ „U. K.“ TEA
 rendkívül kiadós és
 illatos.

Főraktár: **Winkler János** és **Cirner József** urak üzletében.

pótadóból és a negyedik osztály kereseti adóból együttesen. Ez idő szerint befolyt az általános jövedelmi póttadóból 44 millió, a negyedik osztály kereseti adóból pedig 12 millió, tehát összesen 56 millió. Ehhez hozzáadva 32 milliót, 88 milliónak kellene a jövedelmi adóból befolynia.

Ez azonban kizárt dolognak tekinthető, minthogy Ausztriában is a jövedelmi adónak hozadéka csupán 85 millió. Még ha tekintetbe vesszük is, hogy nálunk a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok is fizetnek jövedelmi adót, amely 14 millióra van előirányozva, holott Ausztriában van, az ennek tekintetbevételével redukált 74 milliónyi jövedelmi adóbevétel is túl magas az osztrák jövedelmi adónak 85 milliónyi bevételével szemben. Minthogy ki van zárva, hogy az első évben a jövedelmi adóból több folyjon be, mint 40 millió korona, mint amennyivel a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok 14 millióval előirányozott jövedelmi adóját tekinteten kívül hagyva, a jövedelmi adó tényleg előirányoztatott, a fentebb jelzett 74 millióval szemben 32 milliónyi mankó jelentkezik, ami körülbelül megfelel a felsorolt adókönnyítésnek.

Az eddig felsorolt könnyítések a kincstár terhére esnek, de vannak a törvénynek olyan könnyítései is, amelyek eltolódást fognak okozni az adóteher viselésé tekintetében abban az irányban, hogy a kisemberek kevesebbet fognak fizetni, a vagyonosabbak többet. Teves és hamis az a jelszó is, hogy az új adótörvény által a városi közönség a legkülönbözőbb mértékben meg lesz terhelve. A harmadosztály kereseti az, bár ennek is jelentékeny részét a földbérlet fizetik, amely a régi adórendszerben a városi közönséget terhelte, jövőre pedig az általános kereseti adó fogja terhelni. A közönség eddig kereseti adó címén 37 milliót fizetett, jövőre fog fizetni legfeljebb 30 milliót.

A múltban ehhez hozzájárult az általános jövedelmi póttadó, ami kb. 10 millió volt, tehát a múltban fizetett ez az osztály összesen 47 milliót. Az általános jövedelmi póttadó helyébe most a jövedelmi adó lép, amelynek a természetes személyek jövedelmi adója gyanánt a szolgáltatásban levőktől eltekintve, összesen 27 millió irányoztatott elő. Ennek a 27 milliónak meg kell oszolnia a földbirtokosok, a tőketulajdonosok és a kereseti adót fizető közönség között.

Ahhoz, hogy a kereseti adót fizető közönség a mai adórendszer szerint reabáruol terhet, azaz 4 milliót fizessen, szükséges lesz, hogy ez a közönség a 27 millióra előirányozott jövedelmi adóból 17 millió koronát fizessen. Ennél többet semmi esetre sem fog fizetni már csak azért sem, mert ehhez szükséges volna, hogy ennek a közönségnek adó alá eső nettó jövedelme egy milliárdtól egy milliárd kétszáz millióig terjedő összegre rugjon, holott a jóval iparúzóbb és gazdagabb Ausztriában a kereseti adót fizető közönségünknek megfelelő közönség jövedelme csupán 1.400.000 korona.

Koncedálja a pénzügyminiszter, hogy különösen a tízezer koronát meghaladó jövedelmeknél jövőre nagyobb lesz az adóteher, de ez nem a kincstár, hanem a kisebb jövedelemmel bírók javára esik. Sokan téves számítással jövőre nagyobb adót hoznak ki, azonban ez is fallácia, mert a kereseti adó összege 30 millióval léven kontingentálva, az eddigi 37 millióval szemben, már ez maga azt idézi elő, hogy átlag mindenkinek 20 %-al kevesebb lesz az adója, mint eddig volt.

De másrészt a minimális tételek sem fix tételek, hanem itt az adózákból összeállított adókövető bizottságnak latitudeje van, amely lehetővé teszi az adóköteles adózóképeségnek figyelembevételét.

Nem áll az a tézis sem, hogy az új törvényben megállapított minimális tételek annyival magasabbak, mint a mennyivel az adókücs leszállított. Az 1909-es törvény ez 5%-os adókücshez viszonyítva állapította meg a minimális tételeket, de nem emelte azokat kétszeres összegűkre. Az adónovella az adókücsöt ötről háromra szállította le és felemelte a minimális tételeket, úgy, ahogy öt aránylik a háromhoz. Teves tehát az a számítás, amely abból indul ki, hogy a kereseti adó egyszerűen maradni fog úgy, ahogyan van. Ellenkezőleg mindazok, akik eddig 180 korona adót fizettek harmadosztály kereseti adó címén, előreláthatólag kevesebbet fognak fizetni kereseti adó és jövedelmi adó címén, mint amennyit eddig harmadosztály kereseti adó és általános jövedelmi póttadó címén fizettek. Ezek pedig az összes adózóknak Budapesten mintegy 80, vidéken pedig 90 százalékat teszik.

Az is téves állítás, hogy a nyáron alkotott törvény, amely a kereseti adó kücsét három százalékra szállította le és ezzel kapcsolatban a minimális tételeket felemelte, a kereseti adó alá eső közönség jövedelmi adó alapját 400 millió koronával emelte, mert az 1912. LIII. t. cz. -nek az a célzata, hogy az adómorálnak érvényesülését lehetővé tegye és az adóköteleseket tényleges jövedelmük bevallására bírja, holott az a minimális tételek és egyéb technikai eszközök, amelyek az adókövetés lehetőségét biztosítják, nem alkotnak cél, hanem oly eszközök, amelyek csak akkor nyernek alkalmazást, ha maga a cél: a jövedelem megállapítása egyenes úton lehetetlenné válik.

Ezekből kétségtelenül kiténik, hogy nem talán a kiejtett szóval való merev ragaszkodás, hanem tisztán és merőben objektív indítók azok, amelyeknél fogva annak a kívánalomnak, hogy ezek a törvények életbe ne léptetessenek, azzal a célzattal, hogy azok az életbeléptetés előtt módosítsanak, terti elegendi nem lehetett.

A kivétel elhalasztásába azonban a kormány belemegy és ebből a célból az appropriációs törvénybe, amely már rendelkezést tartalmaz aziránt, hogy míg az új alapon az adókövetés meg nem történik, az adózás a régi alapon tovább folytatandó, megfelelő módosítás fog felvetetni.

POLITIKAI HIREK.

Lukács László miniszterelnök Bécsben a N. W. Tagblatt tudósítójának nyilatkozva mondta, hogy a választójogi javaslatot a kabinetiroda útján már ő felsége elé juttatta. A mi bizonyos területekre a kivételes intézkedéseket illeti, azok készen vannak, de természetesen nincs ok az életbeléptetésre.

A balkán államok delegátusai megegyeztek abban, hogy az összes kérdésekre bevárják a nagykövetség konferenciájának eredményét, hogy így bizonyosak legyenek a nagyhatalmak felfogása felől és ne legyenek kitéve annak, hogy egy esetleg összehívuló európai konferencia halomra döntse a béketárgyalások összes eredményét.

Görögországgal a háború még egyre tart. A görögök Teudost kiürítették. Mitilénében a görögök négyezer embert szállítottak partra és megkezdték a hadmiveleteket.

Politikai körökben sokat beszéltek a tartalékosok behívásának megszüntetéséről és a már szolgálatot teljesítő behívottak szabadságolásáról. Hir szerint az egész monarchia területén a behívott tartalékosok legközelebb már megkapják a szabadságot. Más verzió szerint nincs másról szó, csak a katonák minden évben szokásos karácsonyi szabadságolásáról, a mely kedvezménytől a hadvezetőség az idén sem akarja megfosztani a katonákat és éppen oly mértékben adják meg a karácsonyi szabadságolást, mint az előző években.

A koalíciónak eddig legalább külsőségekben feutartott egysége erősen recseg és ropog. Kiderül, hogy számos ellenzéki képviselő határozottan a mellett van, hogy a Haz tárgyalásain részt kell venni. Ezen álláspontot a vezérek csak nagy nehézséggel bírják visszaszorítani.

Zichy Aladár és Justh Gyula közt ellentét van a kordon előtt lejátszódó komédia miatt, a melyben Zichy Aladár nem akar részt venni. Apponynak Kovács Gyula dicsőítése ellen van kifogása.

A pénzügyintézetek és a háborús helyzet.

Irta: Dr. Párnitzky Ede.

Mint az embert az árnyéka, úgy követik a lapoknak a háború remélve birkózó vezérczikkait a közgazdasági rovat lehangoló hírei, ezekben az amugysem rózsás időkben. A bankok és a takarékpénztárak, — vidéken még inkább, mint a fővárosban, — valószínűs kis ostromokat állanak ki, melyeket a fejüket vesztett és tudatlan betevők intéznek ellenük a betéteik kivételére céljából. Szomorúsággal állapítja meg ilyenkor az ember ennek az alaptalan megrohanásnak az okait és megdöbbenve kérdezi:

— Hát azok a betevők azt hiszik, hogy otthon nagyobb biztonságban van a pénzüg, mint bármely jónévé takaréknak, mely eddig is birta bizalmukat?

Talán neveltséges is volna a dolog, ha nem volnának oly igen komoly következményei, mint például az, hogy egy szilárd alapú pénzügyintézet néhány ily „run“ után megrendül és még kevésbé neveltséges, ha elgondoljuk, hogy ezt ugyanazok okozzák, a kik eddig a legnagyobb nyugalommal aludtak akkor is, mikor csak a takarékkönyvecské volt a párnájuk alatt.

És a megfontolt, józan gondolkodású emberek, valamint a tisztességes sajtó süket füleknél hirdetik azt az igazságot, hogy nincs ok ilyen ijedelemre, hogy az államnak esze-ágában sem volt és soha sincs, rátenni kezét ezekre a betétekre, — amint ezt a lelketlen izgatók némely vidéken el tudták hitetni a néppel. Hiszen az állam nem törhet a saját élete ellen, nem falja föl saját gyermekeit, mint a mesebeli szörnyeteg, hanem a hamis hírekkel éppen ellentétben a lehetőségig védi a kebelébe tartozókat.

Természetesen, háborús hírek hatása alatt sok mende-monda terem meg mindenfelé, — mint a gomba eső után az erdőben, — melyeknek gazdájuk sincs, csak úgy kerülnek szájról-szájra, mint a rémmesék és a csudák, de éppen abban rejlik a nyugati kultur-né-

pek fölénye, hogy ezekből a hírekből mindig ki tudják válogatni a józanokat, a bolond gombát pedig széttiporják.

Már pedig napnál világosabb, hogy különösen a zavaros időkben kell a pénzt jól őrzött, biztos helyen tartani, ahol valóban meglévő vagyonok, vagy a törvény minden-nél erősebb garanciája védik az elveszés ellen. És éppen ezekben a nehéz időkben tűnik ki különösen a pénzügyi betétek biztonsága tekintetében a postatakarék-pénztár kimagaslóan czélszerű intézménye, a hol a törvény rendelkezése szerint az ott elhelyezett tőkékért maga az állam vállal felelősséget. Épen ezért a nép bizalma mindig a postatakarék-pénztárban összpontosult és bizonytalan időkben még a kendő sarkába kötött pénzek is oda vándoroltak. Mert aki józanul gondolkodik, az könnyen rájön arra, hogy annak a sok kis vidéki postahivatalnak, melyek a közönség nagy előnyére a postatakarék-pénztár közvetítő hivatalaként szerepelnek, maga az állam áll a hátuk megett, egész vagyonának és minden jövedelmének garanciájával.

Ideje volna végre megmagyarázni az ország lakosságának, hogy saját maga alatt vágja a fát, ha kiveszi a betéteket, mert aki az egyetemes világnézet magaslatára fel tud emelkedni, könnyen beláthatja, hogy ha a takarékpénztárak a tőkét, — melyek most teljesen biztos helyen, de esetleg hosszabb időre vannak lekötve, — kénytelen egyszerre visszafizetni, akkor megrendül az ország gazdasági helyzete, mert a jövőben még a legégetőbb szükségben és a legbiztosabb visszafizetési feltételek mellett sem fog senki kölcsönt kaphatni, házakat nem építhetünk, földjeinket jól meg nem munkálhatjuk, gyárainkban megállanak a gépek, szóval ezer meg ezer család marad kenyér nélkül, mert mindez az a sok takarékbetét összetörmötése és helyes elosztása táplálta, amelyet most elvesznek tőlük.

Felvilágosodás, kultúra, nevelés, iskolák és minél több iskola szükséges még ebbe az országba, hogy ne lehessen senkit rászédni azzal a dajkamesével sem, hogy a papirpénze csak fele értékű ezüstpénzt ér, — pedig nemrégiben ebből is hasznót húzott egy-két szemenszedett csaló.

Régi közmondás, hogy félni jó, de megijedni nem; mert a félelem csak óvatosságra készítet, de ijedtségben bolondokat csinálnak az emberek, például fölmásznak egy fára és fejszével vágni kezdik azt maguk alatt.

HIREK.

— **Törvényhatósági közgyűlés.** Alsó-Fehér vm. törvényhatósága f. hó 20-án Szász József főispán elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a tárgysorozat jelentősebb vita nélkül gyorsan letárgyaltván már déli 12 órakor véget ért. A határozatokból kiemeljük a következőket: Zalatna, Nagyompoly és Kénese község határai szétválasztatták. A legtöbb adót fizetők névjegyzéke 1913-ra megállapított. A körjegyzői nyugdíjszabályzat oly értelemben módosított, hogy a magánmunka és lakbér-illetmények 7%-a hozzájárulás fejében a nyugdíjba felvételkor. Nagyenyed város huszvizsgálati pótszabályrendelete és építési szabályrendelete nem fogadtatott el; a bérkocsi-iparra és a polgári nyilak művelésére vonatkozó határozata pedig jóváhagyatott.

A közigazgatási bizottságba 1913—14. évekre megválasztottak: Gáspár János, br. Kemény Pál, Márk Izidor, Zeyk Kálmán, Török Bertalan. Az igazolóválasztmány elnökeül az 1913. évre megválasztott Lázár István. Ezen kívül megalakították a számadás-vizsgáló, loavató és adófelszámolási bizottság. — A községi költségvetések tárgyalása rendén Nagyenyed város költségvetése a képviselőnek átdolgozás végett visszaküldetett, mert 1. Az 1911. évi pénztármaradvány nem szerepel az 1912. évi költségvetésben; 2. mert a II. tanácsosi állás javadalma, melynek megszüntetése még nincs jóváhagyva, nincs felvéve; 3. mert az erdő-örök fizetése a régi alapon veendő fel addig, míg a miniszter másképp nem intézkedik; 4. mert a város tiszti-ügyésze nem nevezetett ki tiszti főügyésznek. S most már mindezek után némi érdeklődéssel kérdezzük, hogy a város az 1913. január 1-én törvényszerint esedékes családi pótlékot miképp fogja folyósíthatni tisztviselőinek az esedékesség idején?

— **Főúri nász.** Losonczy báró Bánffy Kázmír, vármegyénk alispánja és neje Tarcsfalvi Pálffy Marie leánya Marianne és ifjabb Bethleni gróf Bethlen Balint január 4-én Kolozsvárott a református theológiai tartják házasságkötésüket. — Gratulálunk!

— **Ünnepi istentiszteletek.** A reformátusoknál karácsony első napján az istentiszteletet Jancsó Sándor lelkész, theol. tanár végzi; ugyanő oszt urvacsorát Zayzon János koll. vallásos tanár és Dóczy Ferencz távár segédlelkészrel. Az ünnep második és harmadik napján: Csighy Sándor papjelölt-legátus végzi az istentiszteleteket. Ő-év estéjén imádságot és új-év napján predikációt Jancsó Sándor lelkész, theol. tanár mond. Az összes ünnepi istentiszteleteken közreműködik a református egyház iparos dalkara.

A római katolikus templomban ünnep első és másodnapján az istentiszteletek reggel 8 és 10 órakor lesznek; első napon predikációval.

Az unitáriusok karácsony másodnapján délelőtt 11 órakor a helybeli leányiskola egyik tantermében orvacsora-osztással egybekötve tartanak isteni tiszteltet. Az istentiszteletet Gál Miklós toroczkszentgyörgyi lelkész végzi.

— **A földgáz-vezeték kiépítése.** A pénzügyminiszter a múlt napokban elintézte és aláírta a kissármás—torda—marosújvári földgázvezeték kiépítésére vonatkozó ügyiratot, amivel az Erdélyben nagy erővel megindult gyáreépítési akció a megvalósulás stádiumába lépett. A vezeték hossza 78 km. és pedig Sármástól Tordáig 52 km, Tordától Marosújvárig pedig 26 km. A vezetékhez való vascsöveket az állami vasgyárak készítik. A vezeték két vállalat, a Tordán most épülő és már fedél alatt levő vegyészeti gyár, továbbá a marosújvári ammoniak szódagyár építetik állami felügyelet alatt. Ennek a két gyárnak a kissármási kutakból naponként 200,000 köbméter áll rendelkezésére. A vezeték még a télen kiépítik, úgy, hogy április vagy májusra üzembe lesz helyezhető. A pénzügyminiszteriumban különféle pénzcsoportok és czégek földgázkerő felterjesztései várnak elintézésre. Ezek mindnyájan nagy iparvállalatok alapítását helyezik kilátásba arra az esetre, ha a kormány részükre elegendő gázt képes biztosítani,

A kormány a földgázkeresési akciót nagy erővel folytatja. A folyó évben erre a célra már eddig is egy millió koronát költöttek el, míg a jövő évi költségvetésbe ezen a czímen 1.1 millió korona van előirányozva.

— **A válság számokban.** Az a pénzügyi krízis, mely az országban pusztit, s melynek oka a nemzetközi pénzügyi háborús feszültségben rejlik mind komolyabb és veszedelemesebb fellegel olt. Közéleg a decemberi ultimó, mely az évvégi lejáratokkal egyetemben óriási pénzügyi szükséglettel van egybekötve. A pénzügyi piac pedig vagy egyáltalán nem, vagy csak igen vontatottan funkcionál. Az Osztrák-magyar és a Német birodalmi jegybankok óriási feszültség képét mutatják. A mi jegybankunk igénybevétele peldatlan a monarchia finansziális történetében. A bankjegyforgalom a jegybank rendkívüli igénybevétele folytán soha nem tapasztalt magasságra szökött, a váltószámítolási és lombardhitel nagysága szédítő. Közben pedig egyre fogy a jegybank aranykészlete, s a médió-kimutatás szerint 120 millióval volt kisebb, mint a múlt év ugyanazon napján.

A krízist növeli az, hogy a nép a kezébe kerülő pénzt többé a markából ki nem eresztí. Bankjegyet és aranyat egyaránt elnyel a ládafia, a szalmazsák, a harisnya s a köznép szokásos pénz-rejtekei. A takarékbetéteket egyre nagyobb mennyiségben mondják fel és szedik ki.

A forgalomban lévő pénzmennyiség ekként egyre kisebb lesz, mert mind több és több összeget vonnak ki a gazdasági forgalomból. A betétek elvonása, valamint a pénzügyi tevékenység által felhalmozott összegek, — melyekkel minden eshetőség elleneben felvertezik magukat, óriási summákat köt le. Hozzájárul ehhez az a körülmény, hogy a visszavásárolt záloglevelek és a felmondott penziók fejében is igen nagy összegek mennek vissza a külföldre.

Egy elsőrangú pénzügyi kapacitás a különféle címeken a gazdasági forgalomtól elvont összegeket a következőkre becsüli: Záloglevelekért a külföldre 150 millió, penziók visszavonása 150 millió, kivett takarékbetétek 400 millió, a pénzügyi tevékenység által felhalmozott pénzkészletek a normális mértéken felül 200 millió, összesen tehát 900 millió korona, az az összeg, amivel a magyar ipar, kereskedelem és a közgazdaság válságba került.

— **Nyilvános köszönetek.** A Nagyenyedi Prot. Nők Szegényeket és Betegeket Segélyező Egyesülete által f. december hó 15-én rendezett műsoros összejevetel alkalmával befolyt: jegyek árából 80 kor. 70 fill, felülfizetésekből 17 kor., összesen 98 kor. 70 fillér. Ugy a szíves felülfizetőknek, mint általában a résztvevőknek egyesületünk halás köszönetét tolmácsoljuk. Zayzon János pénztáros, Dóczy Ferencz ellenőr.

A református templomfűtési alap javára előadott „Páholly” cz. szindarab összes szereplőinek, készségükért, szíves szolgálatukért és remek játékukért, ezen az úton is halás köszönetét fejezi ki a nagyenyedi református egyház Lelkeszi Hivatala.

— **Az Edison fényjáték színház** mai műsora a legsikerültebb mozgókép újításokat tartalmazza. Ezek közül a legérdekesebb „Az áruló arckép” gyönyörűen színvonalú szenzációs tarsadalmi dráma, 2 felvonásban. Előadják a párisi Pathé Frères-czég leghíresebb művészei. A másik képen „Szököttes hydroaeroplán” című vígjáték ebben Maxi, a közkedvelt humorista játssza a főszerepet.

LEGJOBB AJÁNDÉK
a tartós és olcsó

hazai szötteáru

Arjegyzéket ingyen és bérmentve küld:

LINGNER szövygyára NAGYENYED

December hó 25-én

Tombola- Estély

lesz a
Szeidl-szállodában.

371 1-1

Eladó házastelek.

Szentkirály-uteza 78. sz. alatt levő házastelek öt szoba, honyha, kamara és melléképülettel, megosztás végett örök áron eladó.

Értekezhetni ugyanott.

357 5-6

Felhívás ajánlattételre.

Nagyenyed r. t. város közönsége tulajdonát képező „Nemzeti-szálló“-t a városi mérnöki hivatalban közszemlére kített tervek szerint átalakítja. Az átalkatási munkálatok megkezdése, illetve keresztülvitele előtt biztosítani kívánja a kávéház, étterem, vendégszobák és vendéglői lakás bérletet. Felhívtnak tehát azok, ki a szálloda ezen részeit 10 évre berbeveenni hajlandók, hogy ajánlataikat, a megajánlott évi bér 10 %-át kitevő bántpénzzel (készpénz vagy óvadékképes értékpapír) felszerelve 1913 évi január hó 20. napjáig alulírott városi tanácshoz adják be.

A készpénzben betett bántpénz után a városi pénztár kamatot nem fizet. A kínált bérleti ajánlata elfogadtatik, annak a kávéház, étterem és vendégszobák építésére irányuló kívánságai lehetőleg figyelembe vétetnek.

A kötetendő bérleti szerződés feltételei a gazdasági tanácsosnál tudhatók meg.

Városi tanács.

Nagyenyeden, 1912 december hó 11-én.

366 1-2

Sándor Jenő, polgármester.

2 szoba, konyha

istálóval ellátott telek azonnal bérbeadó olcsón, Felszeg-u. 29. szám alatt Nagyenyeden.

Értekezhetni Felszeg-utca 25. sz. alatt.

243 4-10 v

Eladó birtok.

Osongva községben (Alsó-Fehér m.) Marosujvártól 2 kilométerre, egy 400 holdas birtok 7 hold ujonan beállított fajszőlővel és a faluban levő 4 holdas szép uria lakással eladó. Értekezhetni a tulajdonossal Osongva u. p. Marosujvár. 336 8-10

Egy jó karban levő zongora eladó.

Értekezni lehet Malom-utca 1 sz. alatt. 357 a 3-

Egy jó házból való FIU Földes Ede könyvkereskedésében felvétetik.

„Kollarit“ bőrlemez

kaucuk compositióval bevont ruganyos, viharbiztos és időálló szagtalan fedéllemez.

A jelenkor legjobb tetőfedőlemeze.

VEGTELENÜL TARTÓS.

Régi zsindely-tetők átfedésére kiválóan alkalmas. Sem mázolni, sem mészlével bevonni nem kell.

Kapható:

SCHOPPELT és BAUER vaskereskedőknél
NAGYENYED.

270 13-15 v

Óh jaj!

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG

és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásnak

Egger mellpasztillái

Megfojt ez az atkozott köhögés.

Egger-mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 K.
Próbadoz 50 fill.

Kapható gyógyszertárakban és drogériákban.

Fő- és szétküldési raktár: Dr. EGGER LEÓ és EGGER I. Budapest, VI., Réval-u. 12.
Kapható: Nagyenyeden: U. Kovács József és Schuller Viktor gyógyszertárában.
Gyulafehérvárt: Fröllich Oszkár, Vlád Virgil és Vértés Miklós gyógyszertárában.

A „Nagyszabeni Általános Takarékpénztár“

földbirtokra és szilárd anyagból épült bér- és lakházakra előnyös feltételek mellett a tőketörlesztést és a kamatokat magukban foglaló félévi egyenlő részletekben visszafizetendő

törlesztéses kölcsönöket

1000 koronán felüli összegekben 10-50 évi időtartamra nyújt.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények Lingner György ur által nyújtandók be.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál:

LINGNER GYÖRGY Nagyenyed. Telefon 15.

255

